

การตัดสินใจในการเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

The Decision Making on Selection of Organizations for Professional Experiences for Students of Sisaket Rajabhat University

วันที่รับบทความ: 25 ตุลาคม 2565

สุเทวี คงคุณ¹

วันที่แก้ไขบทความ: 19 มกราคม 2566

วันที่ตอบรับบทความ: 25 มกราคม 2566

บทคัดย่อ

วิจัยการตัดสินใจในการเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้ 1) เพื่อทราบข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ในการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการ ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และ 3) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการ ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) นักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จาก 4 คณะ ได้แก่ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง จำนวน 267 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ อัตราร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สังกัดคณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มีระดับเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.00-2.99 สถานประกอบการที่ต้องการไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นรูปแบบราชการ/รัฐวิสาหกิจ ปัจจัยในการเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านการจูงใจ ด้านการรับรู้ และด้านทัศนคติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แนวคิดในการเลือกอาชีพของนักศึกษา ด้านเป้าหมายและด้านความเชื่อค่านิยม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการ ได้แก่ เกรดเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด การเดินทางไปสถานประกอบการที่ไกลจากที่พัก ขาดความพร้อมในการฝึกงาน และการเลือกสถานประกอบการตามเพื่อน โดยไม่คำนึงถึงความสามารถของตนเอง

คำสำคัญ: การตัดสินใจ การเลือกสถานประกอบการ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
e-mail: sutewee.k@outlook.com

The Decision Making on Selection of Organizations for Professional Experiences for Students of Sisaket Rajabhat University

Received: October 25, 2022

Sutewee Kongkoon ¹

Revised: January 19, 2023

Accepted: January 25, 2023

Abstract

The objectives of this study were: 1) to study the general information of students of Sisaket Rajabhat University affecting their decision-making on the selection of organizations for professional experiences, 2) to study factors affecting their decision-making on the selection of organizations for professional experiences, and 3) analyze the problem of suggestions on decision making on the selection of organizations for professional experiences of students of Sisaket Rajabhat University. The samples used in this study were 267 students of Sisaket Rajabhat University. The sample was drawn from 4 Faculties: Faculty of Liberal Arts and Science, Faculty of Business Administration and Accounting, Faculty of Humanities and Social Sciences, and College of Law and Government using stratified random sampling. The instruments used in this research were questionnaires. The data analysis statistics were percentage, mean, and standard deviation. Research findings were as follows: The participants mostly were female, and belong to the Faculty of Business Administration and Accounting, with a cumulative GPA between 2.00-2.99. The selected organization for professional experiences mostly is government service/state enterprises. Factors affecting the selection in terms of motivation, perception, and attitudes were at a high level. Students' selection of professions, goals and beliefs and values were at a high level. Problems and obstacles to the decision-making on the selection of organizations for professional experiences for students of Sisaket Rajabhat University were; their cumulative GPA not meeting the required criteria, commuting to establishments that are far from the residence, and choosing establishments based on friends regardless of their abilities.

Keyword: Decision Making, Selection of Organizations, Professional Experiences

¹ Lecturer, Political Science Program, College of Law and Government, Sisaket Rajabhat University
e-mail: sutewee.k@outlook.com

บทนำ

สถาบันอุดมศึกษาถือได้ว่าเป็นหนึ่งในองค์กรที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อแวดวงการศึกษา โดยมีภารกิจที่สำคัญประการหนึ่ง คือการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้เป็นผู้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรู้คู่คุณธรรม มีความพร้อมในการก้าวสู่การทำงานโดยใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ จากนโยบายการพัฒนาการศึกษาของรัฐบาล และการกำหนดบทบาทของมหาวิทยาลัยไทยต่อ Thailand 4.0 ซึ่งมีที่มาจากการที่โลกยุคปัจจุบันหรือโลกในศตวรรษที่ 21 มีความเปลี่ยนแปลงจากศตวรรษที่ 20 อย่างสิ้นเชิง ทำให้มีความจำเป็นในการเตรียมการและเตรียมกำลังคนให้มีความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกด้วยการสร้างคนไทยในศตวรรษที่ 21 ไปสู่การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีจุดมุ่งหมาย มีหลักคิดสร้างสรรค์ และมีจิตสาธารณะ จึงทำให้สถาบันอุดมศึกษาต้องร่วมกันผลักดัน และสร้างผู้เรียนให้มีทั้งความรู้ทางวิชาการ ทักษะในการทำงาน ทักษะในการเข้าสังคมและอยู่ร่วมกับผู้อื่น (อรพรรณ ฤทธิ์มั่น และบัลลังก์ โรหิตเสถียร, 2560)

การฝึกงานเป็นกระบวนการเพิ่มทักษะและประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์แก่การประกอบอาชีพ ช่วยให้นักศึกษามีความรู้มีความเข้าใจในการปฏิบัติงานจริง ทั้งในสถานประกอบการและการประกอบอาชีพอิสระ นักศึกษายังมีโอกาสได้ใช้เครื่องมือใหม่ ๆ ในวงการธุรกิจเอกชนและเครื่องมืออุปกรณ์ทางราชการ ตลอดจนทราบถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานและเทคนิคการทำงานของหน่วยงานที่ฝึกงาน การนำความรู้ทางวิชาการที่ได้ศึกษามาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงาน จนสามารถมองเห็นวิธีการสร้างสรรค์และเทคนิคในการปฏิบัติงาน การมองจุดเป้าหมายของความสำเร็จขององค์กร ตลอดจนผลผลิตที่มีประสิทธิภาพ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การมีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน นอกจากนั้นยังสร้างความเชื่อมั่นและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และยังทำให้นักศึกษาฝึกงานเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ที่สำคัญเป็นการเสริมสร้างสมรรถภาพในการประกอบอาชีพในอนาคตต่อไป ดังนั้นการฝึกงานด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงจึงเป็นส่วนหนึ่งในการฝึกทักษะของนักศึกษาที่เป็นประโยชน์กับนักศึกษาอย่างมาก และปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้จากการฝึกประสบการณ์จริงในวิชาชีพนักศึกษา จึงได้จัดให้มีกระบวนการฝึกทักษะการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของนักศึกษาในสถาบันการศึกษา โดยความร่วมมือจัดการศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ มีการกำหนดหลักสูตรและรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพขึ้นมา

ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสถานประกอบการในการฝึกงาน เป็นแนวทางหนึ่งในการประเมินศักยภาพนักศึกษาและสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร ผลที่ได้จากการศึกษาจะสะท้อนให้เห็นทั้งจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการคงไว้ซึ่งคุณลักษณะที่เหมาะสม และปรับปรุงข้อบกพร่องของตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่โลกแห่งการทำงาน นอกจากนั้น สถาบันการศึกษาจะได้นำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร และพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อสร้างบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ประกอบการ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มโอกาสการได้งานของบัณฑิตในหลักสูตรต่อไป (อดิศา เบญจรัตน์, 2560, หน้า 45)

การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จึงเป็นระบบการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ โดยจัดให้นักศึกษาไปปฏิบัติงานจริง ณ สถานประกอบการ ระบบนี้

จะส่งผลให้นักศึกษาได้รับโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์จากการไปปฏิบัติงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น เกิดทักษะการสื่อสารกับผู้อื่น ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ ในขณะเดียวกันสถานประกอบการก็ได้แรงงานซึ่งมีทักษะความพร้อมระดับหนึ่งไปช่วยงาน ซึ่งอาจได้รับความคิดใหม่ ๆ จากนักศึกษาฝึกงาน อีกทั้งเป็นการแบ่งเบาภาระให้พนักงานประจำสามารถไปทำงานที่ยากกว่าได้ ในส่วนสถาบันการศึกษาจะได้นำผลของระบบนี้มาปรับปรุงหลักสูตรต่าง ๆ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานมากยิ่งขึ้น คณาจารย์ได้รับประสบการณ์ใหม่ที่ทันสมัย ทำให้เกิดการร่วมมือกันทางวิชาการระหว่างสถานประกอบการและมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง โดยวิธีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาจะเน้นที่ความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกันสูงสุด

ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้สนใจที่จะศึกษาและทำการวิจัยการตัดสินใจในการเลือกสถานประกอบการ ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เพราะเล็งเห็นว่านักศึกษามีความต้องการในการตัดสินใจ ในการเลือกที่ฝึกงานที่มีความสำคัญต่อการที่จะได้ประกอบอาชีพในอนาคต ตามที่นักศึกษาได้ตั้งเป้าหมายไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษในการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
3. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น
ข้อมูลทั่วไป - เพศ - สาขา - คณะที่สังกัด - เกรดเฉลี่ย - รูปแบบของสถานประกอบการที่ต้องการเลือกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ตัวแปรตาม
ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 1. ด้านการสนใจ 2. ด้านการรับรู้ 3. ด้านทัศนคติ ที่มา: ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2552, หน้า 143-144) แนวคิดการเลือกอาชีพ 1. ด้านเป้าหมาย 2. ด้านความเชื่อ ค่านิยม ที่มา: นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2548, หน้า 14-20)

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยในการเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพประกอบด้วย

1. ด้านการจูงใจ
2. ด้านการรับรู้
3. ด้านทัศนคติ

แนวคิดการเลือกอาชีพ

1. ด้านเป้าหมาย
2. ด้านความเชื่อ ค่านิยม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาภาคปกติ รหัสนักศึกษา 62 จากจำนวน 4 คณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 806 คน (จำนวนนักศึกษารหัส 62 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, ปีการศึกษา 2564)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่ม เพื่อเก็บข้อมูลจากจำนวนประชากร จำนวน 4 คณะ คือ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และวิทยาลัยกฎหมายและการปกครองซึ่งระดับความเชื่อมั่น 0.05 โดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamana ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน ไม่น้อยกว่า 267 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการตัดสินใจในการเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา เพื่อสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาปัจจัยในการตัดสินใจ เลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา

2. นำข้อมูลที่ได้ศึกษามาวิเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุม และสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย

3. สร้างเครื่องมือแบบสอบถาม (questionnaire) ที่พัฒนาขึ้นตามกรอบการศึกษาเรื่องการตัดสินใจในการเลือกสถานประกอบการ ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามชนิดตรวจรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของปัจจัยในการเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจูงใจ ด้านการรับรู้ และด้านทัศนคติ เป็นคำ

ถามแบบมาตรฐานค่าของ Likert โดยมีค่าเป็น 5 ระดับ คือ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ระดับความคิดเห็นมาก ระดับความคิดเห็นปานกลาง ระดับความคิดเห็นน้อย ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด โดยกำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบได้คำตอบเดียว การกำหนดคะแนนแต่ละช่วงคำตอบโดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ให้เกณฑ์ของระดับความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยในการเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทั้ง 3 ด้าน แบบสอบถามมีจำนวน 16 ข้อ โดยแบ่งเป็นข้อคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหา จำนวน 3 ด้าน ได้แก่

- 1) ระดับความคิดเห็น ด้านการจูงใจ จำนวน 5 ข้อ
- 2) ระดับความคิดเห็น ด้านการรับรู้ จำนวน 5 ข้อ
- 3) ระดับความคิดเห็น ด้านทัศนคติ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของปัจจัยในการเลือกอาชีพของนักศึกษา จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ แนวคิดการเลือกอาชีพ 1) ด้านเป้าหมาย และ 2) ด้านความเชื่อ คำนิยม แบบสอบถามมีจำนวน 11 ข้อ โดยแบ่งเป็นข้อคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหา จำนวน 2 ด้าน ได้แก่

- 1) ระดับความคิดเห็น ด้านเป้าหมาย จำนวน 6 ข้อ
- 2) ระดับความคิดเห็น ด้านความเชื่อ คำนิยม จำนวน 5 ข้อ

โดยกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย แบ่งเป็น 5 ระดับจากช่วงค่าเฉลี่ย ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2538)

ค่าเฉลี่ย	จัดอยู่ในระดับความเห็น
4.50–5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.50–4.49	เห็นด้วยมาก
2.50–3.49	เห็นด้วยปานกลาง
1.50–2.49	เห็นด้วยน้อย
1.50–2.49	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ เป็นแบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ การตัดสินใจในการเลือกสถานประกอบการ ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (open ended question)

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และสำนวนภาษาที่ใช้ให้ถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา ศึกษาคัดเลือกเฉพาะข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นว่ามีค่าเท่าไร โดยใช้เกณฑ์ยอมรับของผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 2 ท่านขึ้นไป นำไปใช้เป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validation) ผู้วิจัยนำเสนอร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมในการใช้ภาษา จากนั้นนำเสนอแบบสอบถามที่ผ่านการเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรง

เชิงเนื้อหา และตรวจสอบข้อคำถามให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย กรอบแนวคิดของการวิจัยและครอบคลุมตัวแปรของการวิจัยทั้งหมด เมื่อพบข้อมูลบกพร่องผู้วิจัยจะปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามจนกระทั่งแบบสอบถามมีความตรงเชิงเนื้อหามากที่สุด

5. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยนำไปทดลอง (try out) กับกลุ่มตัวอย่างงานวิจัย คือ นักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ โดยกำหนดขนาดตัวอย่างในการทำ try out จำนวน 40 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ คอนบาร์ช (Cronbach's alpha coefficient) โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สำหรับคอมพิวเตอร์ในการประมวลผล ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบาร์ช โดยได้ค่าความเชื่อมั่น = .877

6. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อขอความร่วมมือจากนักศึกษาภาคปกติ รหัสนักศึกษา 62 จากจำนวน 4 คณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยให้ทราบ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย และรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามจำนวน 267 ชุด และใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1 เดือน คือ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2565

3. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ตรวจสอบให้คะแนน จากนั้นนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติตามความเหมาะสม โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ หลักสถิติแบบแจกแจงความถี่ (frequency distribution) และร้อยละ (percentage) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ แบ่งระดับความเหมาะสมของดัชนีวัดผลความสำเร็จเป็น 5 ระดับจากทฤษฎีของลิเคิร์ท Likert (1967)

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สังกัดคณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มีระดับเกรดเฉลี่ย 2.00-2.99 สถานประกอบการที่ต้องการไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นรูปแบบราชการ/รัฐวิสาหกิจ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ปัจจัยในการเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาด้านการมุ่งใจด้านการรับรู้ และด้านทัศนคติ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อสรุปได้ว่า

ด้านการมุ่งใจ ส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อย่อยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ที่มีสวัสดิการอื่น ๆ ที่พัก อาหาร ประกันอุบัติเหตุ ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ด้านการรับรู้ ส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อย่อยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่มีลักษณะงานตรงกับวิชาชีพตนเอง และมีงานให้ฝึกปฏิบัติที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ด้านทัศนคติ ส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อย่อยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เมื่อนักศึกษาได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาหรืออาจารย์ประจำวิชาเตรียมฝึกฯ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์

แนวคิดในการเลือกอาชีพของนักศึกษา ด้านเป้าหมายและด้านความเชื่อ ค่านิยม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อสรุปได้ว่า

ด้านเป้าหมายส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อย่อยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามวางแผนเป้าหมายในการเลือกสถานประกอบการ เพื่อได้รับประสบการณ์การทำงานจริงจากสถานประกอบการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ด้านความเชื่อ ค่านิยม ส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อย่อยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเชื่อว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพมองเห็นโอกาสหรือความก้าวหน้าที่จะได้งานทำหลังจากจบการศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยการตัดสินใจในการเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษมีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สังกัดคณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มีระดับเกรดเฉลี่ย 2.00-2.99 สถานประกอบการที่ต้องการไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นรูปแบบราชการ/รัฐวิสาหกิจสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรวดี อักษรพิมพ์,

จิตติธิตา สนิรรักษา และสลิลา วงศ์กระจ่าง (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของสถานประกอบการต่อนักศึกษาฝึกงานก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพจริง สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมผู้ดูแลการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกงานก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพจริง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (4.35) ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและเจตคติต่อการทำงาน (4.55) ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ (4.36) และด้านความรู้ทางวิชาการและทักษะในการปฏิบัติงาน (4.14) ตามลำดับ จากผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีผลการปฏิบัติงานเป็นที่น่าพึงพอใจของผู้ดูแล อย่างไรก็ตามยังมี ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากสถานประกอบการที่นักศึกษาต้องได้รับการพัฒนาและฝึกฝนเพื่อให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะตามความต้องการของผู้ประกอบการ อีกทั้งยังเป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและเพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้สอนในรายวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพในการส่งเสริมพัฒนานักศึกษากลุ่มนี้เมื่อออกฝึกประสบการณ์จริงต่อไป

2. ปัจจัยในการเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาด้านการจูงใจ ด้านการรับรู้ และด้านทัศนคติ อยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่าเมื่อนักศึกษาจะเลือกสถานประกอบการจะต้องศึกษาข้อมูลเพื่อนำมาเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด สถานประกอบการมีสวัสดิการอื่น ๆ ที่พัก อาหาร ประกันอุบัติเหตุ ฯลฯ ด้านการรับรู้มีลักษณะงานตรงกับวิชาชีพตนเอง และมีงานให้ฝึกปฏิบัติที่หลากหลายด้านทัศนคติ เมื่อนักศึกษาได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาหรืออาจารย์ประจำวิชาเตรียมฝึกฯ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณัสยา พิมพ์กลาง (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเลือกสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาการชีพ พบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเลือกสถานที่ฝึกงานสายอาชีพ แผนกและบริษัทดังกล่าว ของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่สูงที่สุดคือ ได้แก่ เลือกใกล้ที่พัก ความชอบส่วนตัว การเดินทางสะดวก เป็นบริษัทที่มีชื่อเสียง ตามลำดับ ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเลือกสถานที่ฝึกงาน คือ เลือกใกล้ที่พักและเดินทางสะดวก ทั้งนี้ จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญในการเลือกสถานที่ฝึกมากที่สุด คือ ใกล้ที่พักและเดินทางสะดวกและปัจจัยที่นักศึกษาเลือกน้อยที่สุดคือ ได้ทำงานจริงและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อดิศา เบญจรัตน์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของสถานประกอบการต่อนักศึกษาฝึกงาน สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผลการศึกษาพบว่าโดยภาพรวมผู้ดูแลการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกงานมีความพึงพอใจในระดับมาก (4.19) ทุกประเด็น ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ (4.28) ด้านคุณธรรม จริยธรรมและเจตคติต่อการทำงาน (4.26) และด้านความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน (4.05) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาความพึงพอใจสูงสุดในแต่ละด้าน พบว่า ด้านความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน ผู้ดูแลนักศึกษาพึงพอใจสูงสุดในเรื่องความตั้งใจในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ความสามารถในการพัฒนาตนเองในการทำงาน การมีแนวคิดที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์และความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพตามลำดับ ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีน้ำใจในการช่วยเหลือผู้อื่นและความมีอัธยาศัยดี ความประพฤติและมารยาท ความอ่อนน้อมถ่อมตน การปรับตัวให้เข้ากับสังคม และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ด้านคุณธรรมจริยธรรม และเจตคติต่อการทำงาน ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต การเคารพสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น ความขยันอดทน การประพฤติและปฏิบัติตามระเบียบหรือนโยบายของหน่วยงาน และความกระตือรือร้นและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ และประเด็นที่ผู้ดูแลนักศึกษามีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำที่สุดในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความสามารถในการจัดการ แก้ปัญหาและตัดสินใจ ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ ความเป็นผู้นำ และด้านคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติต่อการทำงาน ได้แก่ การมีส่วนร่วมช่วยในการสร้างความเจริญก้าวหน้าให้หน่วยงาน พร้อมทั้งมีความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า นักศึกษาควรตรงต่อเวลาและมีความรับผิดชอบให้มากขึ้น หมั่นฝึกฝนและพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการทำงาน ตลอดจนเสริมสร้างเชื่อมั่นในตนเอง และเรียนรู้การวางตัวให้เหมาะสมในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

3. แนวคิดในการเลือกอาชีพของนักศึกษา ด้านเป้าหมายและด้านความเชื่อค่านิยม อยู่ในระดับมากแสดงว่า นักศึกษามีการสำรวจความต้องการของตนเอง โดยมีการวางแผนเป้าหมายในการเลือกสถานประกอบการเพื่อได้รับประสบการณ์การทำงานจริงจากสถานประกอบการ และยังมีเชื่อค่านิยมเชื่อว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมองเห็นโอกาสหรือความก้าวหน้าที่จะได้งานทำหลังจากจบการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ นววรรณ ถกจิตรัส (2560) ศึกษาเรื่อง การจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา พบว่า การศึกษาแนวทางในการจัดระบบฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมระดมสมองจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้แก่ นักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อาจารย์นิเทศก์ สถานประกอบการ โดยแยกประเด็นคำถามเป็น 3 ช่วง และสรุปประเด็นปัญหาเพื่อนำไปพัฒนาการจัดระบบฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ดังนี้ 1) การเตรียมการ และดำเนินงานในขั้นก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สรุปได้ว่า โปรแกรมหรือหลักสูตรควรมีการเตรียมพร้อมและคัดเลือกสถานฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้แก่ศึกษาเบื้องต้น และมีการจัดกิจกรรมเตรียมทักษะความพร้อมแก่นักศึกษาให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ ได้แก่ ทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 2) การดำเนินงาน ในขั้นระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สรุปว่า ควรจัดทำคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อเป็นแนวทางให้ทุกหลักสูตรดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และ 3) การดำเนินงานในขั้นสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สรุปว่า คณะควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษาที่ผ่านประสบการณ์วิชาชีพ ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมาถ่ายทอด เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดระบบฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ส่วนด้านความพึงพอใจจากการใช้ระบบฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ผู้วิจัยใช้แบบประเมินความพึงพอใจกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้งานการจัดระบบฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หลังจากดำเนินการจัดระบบฝึกประสบการณ์วิชาชีพเรียบร้อยแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้งานการจัดระบบฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีความพึงพอใจในระดับมาก

4. ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ได้แก่ 1) เกรดเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด 2) การเดินทางไปสถานประกอบการที่ไกลจากที่พัก 3) ขาดความพร้อมในการฝึกงาน และ 4) การเลือกสถานประกอบการตามเพื่อนโดยไม่คำนึงถึงความสามารถของตนเองสอดคล้องกับ นเรนทร์ฤทธิ์ ไตรภูมิพิทักษ์ (2564) ที่ระบุว่าปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน พบว่า บุคลากร มีปัญหาด้านอุปกรณ์การสื่อสาร และด้านความแตกต่างของวัยบุคลากร และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร ทำให้การสื่อสารเกี่ยวกับงานที่รับมอบหมายมีความคลาดเคลื่อน เข้าใจไม่ตรงกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. ควรมีการกำหนดสถานที่ฝึกประสบการณ์ให้กับนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกงานตรงตามสาขา และยังสร้างความเชื่อมั่นให้กับสถานประกอบการที่จะรับนักศึกษาเข้าทำงานในอนาคต
2. ควรมีการจัดอบรมโดยเชิญวิทยากรจากสถานประกอบการมาให้ข้อมูล คำแนะนำเบื้องต้นเพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกสถานประกอบการ หากนักศึกษาสนใจก็เข้าสัมภาษณ์กับสถานประกอบการได้เลย
3. เชิญตัวแทนศิษย์เก่าที่จบการศึกษาแล้วกลับมาเล่าประสบการณ์จากการไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพแต่ละสถานประกอบการ พร้อมทั้งให้คำแนะนำกับนักศึกษารุ่นน้อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ หรือวิจัยเกี่ยวกับสหกิจศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายมากขึ้น
2. ควรมีการศึกษาถึงปัญหาของนักศึกษาที่จะออกฝึกประสบการณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

บรรณานุกรม

- นworรณ ถกจตุรัส. (2560). รายงานการวิจัยเรื่องการจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของ
นักศึกษา คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- นเรนทร์ฤทธิ์ ไตรภูมิพิทักษ์. (2564). รายงานวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่บ้านของบุคลากร
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดเลย. ขอนแก่น:
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. (2548). การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
4 จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปณัสยา พิมพ์กลาง. (2562). ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเลือกสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ. ใน การ
ประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2. (หน้า 443-450). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ประคอง กรรณสูตร. (2538). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรวดี อักษรพิมพ์, ชิตจิตา สีนรักษา และสลิลา วงศ์กระจ่าง. (2560). ความพึงพอใจของสถาน
ประกอบการต่อนักศึกษาฝึกงานก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพจริง สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. ใน การประชุมวิชาการด้าน
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 2. (หน้า 61). สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สงขลา.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2552). การบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- อดิศา เบญจรัตน์นันท์. (2560). ความพึงพอใจของสถานประกอบการต่อนักศึกษาฝึกงานสาขาวิชา
ภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วารสาร
วิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 28(2), หน้า 184-194.
- อรพรรณ ฤทธิ์มั่น และบัลลังก์ โรหิตเสถียร. (2560). ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี 98/2560.
สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th/websm/2017/feb/098.html>
- Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale : Reading in
Attitude Theory and Measurement. New York: Wiley & Son.